

TILLIE WALDEN: ARE YOU LISTENING?

Sztráda a semmibe

KRÁNICZ BENCE

TILLIE WALDEN FEMINISTA MELODRÁMÁI SZERZŐI ÉLETMŰVET RAJZOLNAK KI.

Nemcsak a mai képregényes színtéren, hanem a médium történetében is rendkívül ritka, hogy egy alkotó akkora svunggal kezdje a pályáját, mint Tillie Walden. 24 éves koráig végigrajzolt öt önálló képregénykötete, szerkesztői díja és önéletrajzi háttérű, áradóan érzelmes történetei miatt Waldent joggal nevezhetnénk a kortárs képregény Xavier Dolan-jének, csak hogy a filmeket akkor is komoly stáb készíti, ha egyébként a hiperaktív kanadai rendező személyes kézjegye tisztán látszik a művein. A New Jersey-i születésű, Texasban nevelkedett író-rajzoló viszont senki másra nem számíthat az alkotásban, legfeljebb a szobatársára, egyben asszisztensére, aki megváltja helyette a leveleit. Első kötete, a 2015-ben megjelent *The End of Summer* elnyerte a legjobb független képregényeknek járó Ignatz-díjat,

„Másvilágból átszüremkedő borzalom”

harmadik könyvéért, a nyíltan önéletrajzi ihletésű *Spinning*ért pedig már Eisner-díjjal jutalmazták az akkor 22 éves Waldent, aki azóta is tartja az évi egy kötetes tempót, és két újabb Eisnert is feltehetett a polcra. Ráadásul képregényei több száz oldalas, színes (!) kiadványok – leghosszabb munkája, az eredetileg webképregényként megjelent *On a Sunbeam* 530 oldalra rúg, vagyis regénynek is hosszú lenne. Ezek alapján nem túlzás arra következtetni, hogy Tillie Walden tizennyolc éves korában leült a rajzasztalhoz, és azóta sem állt fel onnan.

Kivételes művészi termékenységét önmagában nem magyarázzák a mangák erőteljes inspirációját mutató, stilizációs megoldásaik alapján gyorsan kivitelezhetőnek tűnő rajzok. Már csak azért sem nevezhetjük egyszerűnek a stílusát, mert a számos kis képpanel kidolgozása, a geo-

metrikus struktúrák iránti érzékenység, vagy a kézírásos betűhasználat miatt valójában nagyon is aprólékos munkát igénylő képregényoldalokról van szó. Jobban megérthetjük Walden lendületét, ha műveinek személyes tétjeire koncentrálnunk, arra, hogy ezeket a képregényeket valóban a lehető legromantikusabb értelemben vett művészi közlésvágy hívta életre. Az *Are You Listening?* (*Hallasz engem?*) is a szerző két kedves témájáról szól: a női összetartásról és bajtársiasságról, valamint Texas államról. A történet hősei egyaránt a családjuk és az emlékeik elől menekülnek. Lou-t az anyja halála, a fiatalabb Bea-t az őt ért nemi erőszak traumatizálta. Útnak indulnak, fogalmuk sincs, hova. Véletlenül találkoznak, éjszaka a benzinkúton, és együtt mennek tovább.

Az *Are You Listening?* az utaztató regény klasszikus műfaját és a mágikus realista stílust adaptálja, de közel kerül a Stephen King-életműhöz is – a betonszürke hétköznapokat hasonlóan színezi át feketére a másvilágból átszüremkedő, fenyegető borzalom. Walden az *On a Sunbeam* nagyszabású sci-fijével fedezte fel magának a fantasztikus zsánereket, új könyve pedig szürreális horrorba fordul, mikor a két hősnőt üldözni kezdi a texasi utakon járórögző szekta, ráébresztve hőseinket, hogy egy ideje már olyan autópályán szelik a kilométereket, amely egyetlen térképen sincs rajta. A szerzőnek tehát a hősök traumafeldolgozását célzó, erőteljesen feminista hangoltságú utazástörténetet kell összefésülnie a sötét texasi varázslatok kivédésével.

A siker kulcsa, ahogy Walden korábbi műveiben is, az érzelmi hitelesség. Jellegzetes Walden-hősnőket látunk: szorongó, önbizalomhiányos embereket, akiknek az identitása nem illeszkedik környezetük normáihoz – az autószerelő Lou nyíltan leszbikus, a szexuális zaklatás áldozatává vált Bea-ról csak sejthető, hogy az –, problémáik megoldását pedig csak érzelmeik és emlékeik felszabadításától remélhetik. A semmibe vezető autót út végeredményben metaforikussá, az emlékek és álmok ösvényévé változik. Az *Are You Listening?* így lesz újabb, a *Spinning* és az *On a Sunbeam* korábbi főműveihez mérhető darabja Tillie Walden kivételes érzékenységű, katartikus erejű feminista melodrámáinak. •

